

PROTOKOLL
vid tillståndsprövning
2021-06-03
Stockholm

Aktbilaga 23
Mål nr T 2508-20

JUSTITIERÅD

Gudmund Toijer, Agneta Bäcklund och Johan Danelius

JUSTITIESEKRETERARE

Fredrik Lökvist

PROTOKOLLFÖRARE

Maria Alenfalk

PARTER

Klagande

AN Ann-Marie Kristina Wennberg, 19420412-3402

Draget 10 Lgh 1104

145 90 Norsborg

Ombud: Advokat Gösta Bergman

Advokat Gösta Bergman AB

Ragvaldsgatan 16, 3 tr

118 46 Stockholm

Ombud: Advokat Therese Ström
Therese Ström Advokatbyrå AB
Köpmangatan 15, 1 tr
111 31 Stockholm

Motpart

PER Gunnar Henning Evander, 19330425-7755
c/o Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35 B
131 46 Nacka

Förvaltare: Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35 B
131 46 Nacka

Ombud: Advokat Joakim Lyckman
Insulander Lindh Advokatbyrå KB
Nybrogatan 7
114 34 Stockholm

SAKEN

Äktenskapsskillnad

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2020-04-03 i mål T 10923-19

Målet föredras.

Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd.

Maria Alenfalk

Föredraget 2021-06-03

Lämnat för expediering 2021-07-05

Gudmund Toijer

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 04
Rotel 0408

DOM
2020-04-03
Stockholm

Mål nr
T 10923-19

Sid 1 (2)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2019-09-19 i mål T 11116-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

An Wennberg, 19420412-3402
Draget 10 Lgh 1103
145 90 Norsborg

Ombud: Advokat Therese Ström
Köpmangatan 15
111 31 Stockholm

Motpart

PER Gunnar Henning Evander, 19330425-7755
c/o Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35
131 46 Nacka

Ombud: Advokat Joakim Lyckman
Edwall Insulander Lindh och Lyckman Advokatbyrå KB
Nybrogatan 7
114 34 Stockholm

Förvaltare: Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35 B
131 46 Nacka

SAKEN

Äktenskapsskillnad

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Det som tingsrätten har beslutat om besöksförbud ska gälla till dess hovrättens dom får laga kraft.
3. Vardera parten ska betala sin rättegångskostnad.

Dok.Id 1580167

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 672 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

An Wennberg har yrkat att hovrätten ska ogilla Per Gunnar Evanders yrkande om äktenskapsskillnad samt upphäva tingsrättens beslut om besöksförbud.

Per Gunnar Evander motsatt sig ändringsyrkandena.

Parterna har begärt ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten. An Wennberg har även yrkat ersättning för sin rättshjälpsavgift beträffande det tidigare rättshjälpsbiträdet.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har åberopat samma omständigheter och bevisning i hovrätten som i tingsrätten.

Hovrättens värdering av bevisningen leder inte till några andra bedömningar eller slutsatser än de som tingsrätten gjort. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i någon del.

Enligt 18 kap. 2 § rättegångsbalken får rätten, om målet rör rättsförhållande som enligt lag inte får bestämmas på annat sätt än genom dom, bestämma att vardera parten ska betala sin rättegångskostnad. Äktenskap är ett sådant rättsförhållande och det finns enligt hovrätten skäl att tillämpa denna bestämmelse i det här målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2020-05-04 (med hänsyn till mellankommande helg)

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Johan Arvidsson och Karin Jonsson (referent), tf. hovrättsassessorn Philip Forsberg samt nämndemännen Ove Andreassen och Linnéa Tillman.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2019-09-19
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
T 11116-18

PARTER

Kärande

Per Gunnar Evander, 19330425-7755
c/o Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35 B
131 46 Nacka

Förvaltare: Birgitta Dahlberg
Kristinedalsvägen 35 B
131 46 Nacka

Ombud: Advokaten Joakim Lyckman
Edwall Insulander Lindh och Lyckman Advokatbyrå KB
Nybrogatan 7
114 34 Stockholm

Svarande

An Wennberg, 19420412-3402
Draget 10
145 90 Norsborg

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokaten Gösta Bergman
Advokatfirman Gösta Bergman AB
Själagårdsgatan 6
111 31 Stockholm

SAKEN

Äktenskapsskillnad

DOMSLUT

1. Tingsrätten dömer enligt 5 kap. 2 § äktenskapsbalken till äktenskapsskillnad mellan Per Gunnar Evander och An Wennberg.

Dok.Id 2067636

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 652 10

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

2. Förbudet för parterna att besöka varandra, meddelat i beslut den 3 december 2018, upphör att gälla den dag som denna dom har vunnit laga kraft.

 3. Tingsrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Gösta Bergman med 70 581 kr, varav 55 200 kr avser arbete, 1 265 kr tidspillan och 14 116 kr mervärdesskatt.
-

BAKGRUND

Per Gunnar Evander och An Wennberg har sedan år 2014 varit gifta med varandra. Per Gunnar Evander, som sedan ett flertal år tillbaka står under förvaltarskap, inkom i augusti 2018 genom sin förvaltare med en begäran om äktenskapsskillnad. Efter att An Wennberg invänt att en förvaltare inte är behörig att ansöka om äktenskapsskillnad för sin huvudmans räkning ogillade tingsrätten invändningen om rättegångshinder i beslut den 3 december 2018. An Wennberg överklagade beslutet, men hovrätten meddelade inte prövningstillstånd.

I det nämnda beslutet den 3 december 2018 meddelade tingsrätten även, på begäran av Per Gunnar Evander, ett förbud för makarna att besöka varandra. Förbudet gäller som längst till dess att en dom på äktenskapsskillnad har vunnit laga kraft. Samtidigt förordnade tingsrätten en bodelningsförrättare för att förrätta bodelningen mellan parterna.

Tingsrätten har hållit huvudförhandling i frågan om äktenskapsskillnad (jfr. NJA 2003 s. 407).

YRKANDE

Per Gunnar Evander har yrkat att tingsrätten ska döma till äktenskapsskillnad mellan parterna. Efter att betänketid löpt har han begärt fullföljd av äktenskapsskillnaden.

An Wennberg har bestritt yrkandet.

GRUNDER**Per Gunnar Evander**

Per Gunnar Evander vill skilja sig från An Wennberg. En ansökan om äktenskapsskillnad har lämnats in, betänketid har löpt och fullföljd har begärts. Per Gunnar Evander har därmed rätt till äktenskapsskillnad.

An Wennberg

Varken Per Gunnar Evander eller An Wennberg vill skiljas. Det föreligger därmed hinder att döma till äktenskapsskillnad mellan parterna.

UTVECKLING AV TALAN**Per Gunnar Evander**

Redan när parterna gifte sig år 2014 hade Per Gunnar Evander fått en demensdiagnos. Han har sedan haft tre olika förvaltare som alla, oberoende av varandra, har varit av uppfattningen att Per Gunnar Evander vill skilja sig samt att en äktenskapsskillnad vore till hans bästa. An Wennberg motverkar att Per Gunnar Evander får den vård han behöver. När den nuvarande förvaltaren, Birgitta Dahlberg, förordnades för uppdraget fanns det ett pågående mål om äktenskapsskillnad mellan parterna, men eftersom Birgitta Dahlberg ville bilda sig en egen uppfattning av förutsättningarna återkallade hon Per Gunnar Evanders talan. Utifrån sina egna iakttagelser uppfattade hon sedan att det är förenligt med Per Gunnar Evanders bestämda vilja att skiljas. Hon ingav därför en ansökan om äktenskapsskillnad för hans räkning.

An Wennberg

Per Gunnar Evander och An Wennberg träffades år 2006 och blev ett par. Per Gunnar Evander hade en bostad på Östermalm där paret delvis bodde. De vistades även i An Wennbergs sommarhus i Bohuslän och i hennes hus i Norsborg. Äktenskapet ingicks i bästa samförstånd. Därefter har det varit en mängd stridigheter; dock inte mellan

makarna utan mellan makarna å ena sidan och Per Gunnar Evanders tidigare hustru och hans dotter Carin Evander, som velat skilja makarna åt, å andra sidan. En tidigare förvaltare kom ner till Bohuslän och "kidnappade" Per Gunnar Evander. Efter viss kamp kunde makarna flytta ihop igen. Per Gunnar Evander får bäst omvårdnad i hemmet. Makarna levde ihop till förra hösten när Per Gunnar Evander på nytt placerades på ett vårdboende. Sedan dess har makarna inte träffats och An Wennberg vet inte var Per Gunnar Evander befinner sig. Ingen av makarna vill skilja sig.

UTREDNINGEN

Tingsrätten har hållit förhör med Birgitta Dahlberg och An Wennberg. På Per Gunnar Evanders begäran har vittnesförhör hållits med hans dotter Carin Evander och hennes make Andreas Ekvall Evander. På An Wennbergs begäran har vittnesförhör hållits med vännerna Anne-Marie Grave, Stefan Nilsson och Torbjörn Rönnblom.

Per Gunnar Evander har även åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Det har genom beslut som vunnit laga kraft i detta mål konstaterats att förvaltaren är behörig att väcka och föra talan om äktenskapsskillnad för Per Gunnar Evanders räkning. Vad tingsrätten nu har att pröva är om An Wennbergs invändning om att en äktenskapsskillnad skulle strida mot Per Gunnar Evanders vilja medför att det föreligger hinder att döma till äktenskapsskillnad.

Utgångspunkten är att en ansökan om äktenskapsskillnad ger uttryck för kärandens vilja att skiljas och om de formella förutsättningarna är uppfyllda meddelar tingsrätten, i förekommande fall efter betänketid och fullföljd, dom på äktenskapsskillnad. Domstolen befattar sig inte med frågan om hur makarna förhållit sig till varandra under äktenskapet, och ena makens önskan om en upplösning ska respekteras oavsett skälen

härför (se Tottie och Teleman, En kommentar till äktenskapsbalken, kommentaren till 5 kap. 2 § äktenskapsbalken [Zeteo]).

Det har framkommit att Per Gunnar Evander är i ett sådant dement tillstånd att han inte kan ge uttryck för någon egen mening i målet. Förvaltaren Birgitta Dahlbergs tolkning är dock att en äktenskapsskillnad utan tvekan är förenlig med hans vilja. Hennes uppfattning synes grunda sig främst i att Per Gunnar Evander numera är gladare än tidigare och att det ur en hälsoaspekt är bäst för honom att skiljas. Även Carin Evander och Andreas Ekvall Evander är övertygade om att Per Gunnar Evander vill skiljas. Enligt dem har han uttryckligen sagt att han inte vill vara gift och att han inte vet vem An Wennberg är.

Anne-Marie Grave, Stefan Nilsson och Torbjörn Rönnblom har dock lämnat uppgifter som talar i motsatt riktning. Av deras berättelser framgår att makarna hade en ömsesidig och kärleksfull relation innan Per Gunnar Evander hösten 2018 flyttade till ett demensboende, och de är främmande för påståendet att Per Gunnar Evander vill skiljas.

Tingsrätten kan konstatera att förvaltaren är behörig att företräda Per Gunnar Evander i den aktuella frågan och att de formella förutsättningarna för äktenskapsskillnad är uppfyllda. I den situationen bör det ankomma på An Wennberg att visa att det föreligger hinder att döma till äktenskapsskillnad. När det gäller Per Gunnar Evanders vilja talar utredningen i olika riktningar, och det kan inte med säkerhet slås fast vad som utgör Per Gunnar Evanders egen egentliga vilja, i den mån han har någon bestämd uppfattning i frågan. I den situationen är det inte visat att det föreligger hinder att döma till äktenskapsskillnad. Per Gunnar Evanders talan ska därmed bifallas.

Det gällande besöksförbudet, som meddelades med stöd av 14 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, ska upphöra att gälla när denna dom har vunnit laga kraft.

Den ersättning som Gösta Bergman har begärt får anses skälig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-02)

Ett överklagande ska ställas till Svea hovrätt och ha kommit in till tingsrätten senast den 10 oktober 2019. Prövningstillstånd krävs.

Monica Ericsson

Nämndemän har deltagit i avgörandet. Rätten är enig.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se